Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2026)0122

Controlul, transparența și trasabilitatea instrumentelor bazate pe performanță

Rezoluția Parlamentului European din 28 aprilie 2026 referitoare la controlul, transparența și trasabilitatea instrumentelor bazate pe performanță (2025/2032(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere articolele 311, 312, 319, 323 și 324 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

– având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului din 17 decembrie 2020 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027[1] și declarațiile comune convenite între Parlamentul European, Consiliu și Comisie în acest context, precum și declarațiile unilaterale aferente,

– având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii[2] (Regulamentul financiar),

– având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii[3] (Regulamentul privind mecanismul de condiționalitate bazat pe statul de drept),

– având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară

---

1 JO L 433 I, 22.12.2020, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
2 JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului[4],

– având în vedere rezoluția sa din 15 decembrie 2022 referitoare la extinderea cadrului financiar multianual 2021-2027: un buget al UE rezilient, adaptat noilor provocări[5],

– având în vedere poziția sa din 27 februarie 2024 referitoare la proiectul de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2093 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027[6],

– având în vedere Acordul Interinstituțional din 16 decembrie 2020 dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii[7] („AII”),

– având în vedere poziția sa din 16 decembrie 2020 referitoare la proiectul de regulament al Consiliului de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027[8],

– având în vedere Raportul anual al Curții de Conturi Europene (CCE) din 10 octombrie 2024 privind execuția bugetului aferent exercițiului financiar 2023, însoțit de răspunsurile instituțiilor,

– având în vedere raportul special 13/2024 al CCE din 2 septembrie 2024 intitulat „Absorbția fondurilor din Mecanismul de redresare și reziliență – Progrese afectate de întârzieri și riscuri pentru finalizarea măsurilor și, prin urmare, pentru realizarea obiectivelor mecanismului”, raportul special 14/2024 al CCE din 11 septembrie 2024 intitulat „Tranziția verde – Contribuția Mecanismului de redresare și reziliență la aceasta este neclară” și raportul special 22/2024 al CCE din 21 octombrie 2024 intitulat „Dubla finanțare din bugetul UE – Din sistemele de control lipsesc elemente esențiale care să atenueze riscul crescut pe care îl implică modelul MRR de finanțare nelegată de costuri”,

– având în vedere documentul de analiză 03/2025 al CCE din 16 iunie 2025 intitulat „Oportunități pentru cadrul financiar multianual post-2027” și documentul de analiză 04/2025 al CCE din 19 iunie 2025

---

4 JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
5 JO C 177, 17.5.2023, p. 115.
6 JO C, C/2024/6750, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6750/oj.
7 JO L 433 I, 22.12.2020, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
8 JO C 445, 29.10.2021, p. 240.

intitulat „Politica de coeziune a UE: lecții din trecut, direcții pentru viitor”;

– având în vedere rezoluția sa din 7 mai 2025 referitoare la un buget pe termen lung revizuit pentru Uniune într-o lume în schimbare și avizul Comisiei pentru control bugetar destinat Comisiei pentru bugete privind un buget pe termen lung revizuit pentru Uniune într-o lume în schimbare[9],

– având în vedere raportul Comisiei sale pentru control bugetar din 23 aprilie 2025 privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului general al Uniunii Europene aferent exercițiului financiar 2023, secțiunea III – Comisia, agențiile executive și al nouălea, al zecelea și al unsprezecelea Fond european de dezvoltare,

– având în vedere raportul Comisiei din decembrie 2023 intitulat „Studiu în sprijinul evaluării la jumătatea perioadei a Mecanismului de redresare și reziliență”,

– având în vedere Raportul anual pe 2024 al Parchetului European (EPPO), publicat la 3 martie 2025,

– având în vedere raportul lui Mario Draghi din septembrie 2024 intitulat „Viitorul competitivității europene” (raportul Draghi),

– având în vedere avizul Comitetului European al Regiunilor din 8 octombrie 2024 intitulat „Evaluarea la jumătatea perioadei a Planului european de redresare post-COVID (Mecanismul de redresare și reziliență)”[10],

– având în vedere informațiile publicate în tabloul de bord privind redresarea și reziliența (tabloul de bord al MRR),

– având în vedere cercetările sale interne, analizele aprofundate și informările legate de implementarea MRR,

– având în vedere raportul lui Enrico Letta din 17 aprilie 2024 intitulat „Mult mai mult decât o piață – viteză, securitate, solidaritate: capacitarea pieței unice pentru a asigura tuturor cetățenilor UE prosperitate și un viitor sustenabil” („raportul Letta”),

– având în vedere raportul din 20 februarie 2024 al Grupului la nivel înalt al Comisiei privind viitorul politicii de coeziune intitulat „Să construim un viitor sustenabil împreună – Coeziune pentru o Europă competitivă și incluzivă”,

---

9 Texte adoptate, P10_TA(2025)0090.

10 JO C, C/2024/7057, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.

– având în vedere comunicarea Comisiei din 11 februarie 2025 intitulată „Calea către următorul cadru financiar multianual” (COM(2025)0046),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 29 ianuarie 2025 intitulată „O Busolă pentru competitivitatea UE” (COM(2025)0030),

– având în vedere concluziile Consiliului European din 20 martie 2025, din 6 martie 2025 și din 19 decembrie 2024,

– având în vedere Orientările politice pentru mandatul 2024-2029 al Comisiei, prezentate de Președinta aleasă a Comisiei la 18 iulie 2024,

– având în vedere avizul Comitetului European al Regiunilor din 20 noiembrie 2024 intitulat „Bugetul UE și politicile locale: propuneri de noi mecanisme de concepere și punere în aplicare în CFM post-2027”[11],

– având în vedere propunerea Comisiei din 16 iulie 2025 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui cadru de monitorizare a cheltuielilor bugetare și de performanță a bugetului și de stabilire a altor norme orizontale pentru programele și activitățile Uniunii (COM(2025)0545),

– având în vedere rezoluția sa din 18 iunie 2025 referitoare la punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență[12],

– având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A10-0074/2025),

– având în vedere articolul 55 și articolul 148 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A10-0022/2026),

A. întrucât numărul tot mai mare de priorități politice din UE exercită o presiune în plus asupra bugetului UE, ceea ce face ca utilizarea responsabilă a resurselor financiare disponibile să fie mai necesară decât oricând; întrucât buna gestiune financiară, astfel cum este definită în Regulamentul financiar, impune ca fondurile UE să fie executate în conformitate cu principiile economiei, eficienței și eficacității, pentru a se garanta că resursele sunt utilizate într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, că obiectivele sunt atinse în timp util, în cantitatea corespunzătoare și la cel mai bun preț și că sunt obținute rezultatele și efectele preconizate; întrucât

---

11 JO C, C/2025/279, 24.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj.

12 Texte adoptate, P10_TA(2025)0128.

acest lucru întărește imperativul vigilenței în gestiunea financiară pentru a garanta că cheltuielile generează un randament demonstrabil al investițiilor în termeni de creștere economică, competitivitate și realizarea priorităților UE;

B. întrucât, dacă finanțarea din partea UE ia forma unui sprijin care nu este legat de rambursarea costurilor eligibile, ci de rezultate, realizări sau alți indicatori de performanță, plățile depind de atingerea unor jaloane sau ținte predefinite, care trebuie verificate înainte de efectuarea oricărei plăți;

C. întrucât această abordare, prin decuplarea plăților de cheltuielile efective, subminează accesul la datele privind costurile reale, împiedicând astfel evaluările în materie de economie, eficiență și eficacitate; subliniază că acest deficit de date împiedică identificarea sistematică a neregulilor, a riscurilor de fraudă și a dublei finanțări, slăbind, în același timp, capacitatea UE de a pune în aplicare mecanisme de alertă timpurie și evaluări ale riscurilor bazate pe date;

D. întrucât absența verificării cheltuielilor face ca riscul de inexactitate în estimarea costurilor să crească, subminând buna gestiune financiară, transparența și responsabilitatea; întrucât CCE a avertizat în repetate rânduri cu privire la deficiențele în evaluarea costurilor, variabilitatea standardelor naționale de audit și deficiențele în capacitatea de supraveghere a Comisiei;

E. întrucât o marjă largă de apreciere în evaluarea îndeplinirii jaloanelor și a țintelor poate duce la un tratament inconsecvent între statele membre de către Comisie sau la deblocarea prematură a fondurilor chiar dacă nu sunt îndeplinite condițiile pentru plată;

F. întrucât CCE a identificat deficiențe în conceperea sistemului de control al Mecanismului de redresare și reziliență, deficiențe printre care se numără dependența excesivă de organismele naționale, piste de audit incomplete, deficiențe sistemice și riscuri de aplicare inconsecventă în statele membre; întrucât aceste deficiențe sunt agravate și mai mult de fragmentarea și incompatibilitatea sistemelor de date naționale, ceea ce împiedică interoperabilitatea, detectarea în timp util a riscurilor și protecția eficace a datelor cu caracter personal în cadrul operațiunilor de audit și control;

G. întrucât controlul instrumentelor bazate pe performanță se bazează pe credibilitatea mecanismelor naționale de monitorizare; întrucât deficiențele legate de statul de drept amplifică riscul pentru interesele financiare ale UE, deoarece protecția acestora depinde de un sistem judiciar independent și de organisme autonome de combatere a fraudei;

H. întrucât responsabilitatea democratică impune protejarea rolului Parlamentului în calitate de legiuitor, autoritate bugetară și

autoritate care acordă descărcarea de gestiune, cu mecanisme stricte de răspundere și transparență deplină privind destinatarii finali ai fondurilor UE și întrucât statele membre și alte autorități naționale nu ar trebui să fie considerate destinatari finali ai finanțării din partea UE,

Probleme care afectează transparența, responsabilitatea și controlul eficace al instrumentelor bazate pe performanță

1. subliniază că, astfel cum se prevede în Regulamentul financiar, instrumentele bazate pe performanță trebuie să respecte principiile legalității, regularității, economiei, eficienței și eficacității și că simplificarea nu ar trebui să fie niciodată în detrimentul bunei gestiuni financiare; solicită controale proporționale și bazate pe riscuri și insistă ca indicatorii pentru instrumentele bazate pe performanță să surprindă rezultatele tangibile și valoarea adăugată a UE, mai degrabă decât doar rezultatele predefinite; subliniază că, atunci când sunt concepute în mod adecvat, aceste instrumente pot intensifica accentul pus pe rezultate, reforme și competitivitate;

2. constată că Mecanismul de redresare și reziliență (MRR), cu accent pe plăți bazate pe îndeplinirea satisfăcătoare a jaloanelor și a țintelor, este primul instrument major bazat pe performanță la nivelul UE care se bazează exclusiv pe finanțare nelegată de costuri; constată, de asemenea, că modelul MRR a fost reprodus în alte instrumente financiare, cum ar fi Mecanismul pentru Ucraina și Mecanismul pentru Balcanii de Vest; este preocupat de propunerile Comisiei de a utiliza un model similar în următorul cadru financiar multianual (CFM) pentru majoritatea programelor de finanțare ale UE, inclusiv pentru rubrica 1; constată că MRR a stimulat într-o anumită măsură unele investiții și reforme naționale;

3. subliniază că este important să se tragă învățăminte din deficiențele critice evidențiate de modelul de performanță centralizat și bazat pe performanță al MRR, astfel cum au fost recunoscute de CCE și de Comisie, deficiențe printre care se numără o responsabilitate redusă și supravegherea limitată la nivelul UE a respectării normelor și reglementărilor; subliniază că transparența în ceea ce privește destinatarii finali trebuie asigurată printr-un sistem de raportare uniform și interoperabil la nivelul UE, accesibil Comisiei, CCE, EPPO și Parlamentului; evidențiază faptul că valoarea adăugată a UE poate fi consolidată prin creșterea numărului de proiecte transfrontaliere și prin asigurarea unor competențe decizionale adecvate pentru entitățile subnaționale, în special pentru autoritățile locale și regionale, în conceperea și implementarea mecanismului;

4. consideră că, deși MRR este conceput ca un instrument bazat pe performanță, implementarea sa se axează adesea pe acțiunile realizate mai mult decât pe rezultate; își exprimă regretul că jaloanele și țintele definite vag, care pun accentul în primul rând pe

resursele investite și pe acțiunile realizate, mai degrabă decât pe rezultate, riscă să submineze realizarea obiectivelor MRR; consideră că viitoarele instrumente bazate pe performanță ar trebui să stabilească indicatori-cheie de performanță mai specifici, asigurându-se că investițiile se aliniază la obiectivele instrumentului și că generează un impact pozitiv și aduc valoare adăugată clară pentru UE; invită Comisia să se asigure că viitoarele instrumente bazate pe performanță sunt armonizate între statele membre, transparente în ceea ce privește conceperea lor și stabile în timp, pentru a promova coerența, responsabilitatea și eficacitatea pe termen lung;

5. subliniază că recurgerea la estimări ex ante ale costurilor fără verificarea cheltuielilor reale riscă să creeze un decalaj structural în materie de responsabilitate, limitând posibilitatea de a evalua raportul calitate-preț și subminând astfel principiile economiei și eficienței; subliniază necesitatea implementării unor mecanisme de verificare bazate pe riscuri și pe importanța semnificativă, cu praguri clar definite pentru controalele obligatorii; invită Comisia să integreze în mod sistematic extragerea datelor, instrumentele de verificare încrucișată și analiza datelor în viitoarele instrumente bazate pe performanță, pentru a detecta neregulile și riscurile de corupție și conflicte de interese;

6. este foarte îngrijorat propunerile Comisiei de a utiliza în mod generalizat finanțarea nelegată de costuri în următorul CFM și subliniază că este important să se ofere garanții adecvate pentru a asigura buna gestiune financiară în execuția finanțării din partea Uniunii; evidențiază că este necesar să se evalueze cu atenție o astfel de trecere semnificativă la utilizarea finanțării nelegate de costuri, având în vedere deficiențele identificate în instrumentele anterioare sau existente bazate pe performanță, și subliniază că trebuie să se efectueze o evaluare cuprinzătoare a MRR;

7. își exprimă îngrijorarea cu privire la creșterea costurilor cu serviciul datoriei și a costurilor îndatorării ale UE; observă că Raportul anual pe 2024 al CCE estimează că împrumuturile restante ale UE ar putea depăși 900 de miliarde EUR până în 2027, de aproape zece ori mai mult decât nivelul din 2020 înainte de introducerea pachetului de redresare NextGenerationEU (NGEU); avertizează că creșterea costurilor îndatorării reprezintă un risc pentru bugetele viitoare și reduce marja de manevră bugetară pentru noi priorități;

8. afirmă că utilizarea generalizată a finanțării nelegate de costuri, deși ar putea reduce sarcina administrativă, crește riscul de nereguli, dublă finanțare și fraudă, reducând astfel transparența și trasabilitatea fondurilor UE; subliniază că lipsa unei corelări cu costurile poate conduce la finanțarea unor proiecte neviabile, concepute doar pentru a atinge jaloane și nu pentru a asigura cel mai bun raport calitate-preț; subliniază rolul de control al

Parlamentului în supravegherea execuției bugetului UE, în special autoritatea sa de a acorda descărcarea de gestiune; solicită o guvernanță solidă în următorul CFM, menită să garanteze că Parlamentul își poate exercita pe deplin rolul de autoritate care acordă descărcarea de gestiune;

9. ia act de aspectele legate de statul de drept din propunerea Comisiei privind CFM pentru perioada 2028-2034 și solicită un cadru unificat, coerent și cuprinzător pentru toate programele de finanțare ale UE sub egida Regulamentului privind condiționalitatea legată de statul de drept; solicită, de asemenea, ca orice aplicare a finanțării nelegate de costuri să fie pe deplin compatibilă cu regulamentul;

10. constată cu îngrijorare că, la sfârșitul anului 2024, EPPO gestiona 311 cazuri active legate de NGEU și, cu excepția a patru cazuri, toate priveau MRR, reprezentând aproximativ 17 % din totalul investigațiilor active privind fraudele în materie de cheltuieli și o creștere de aproximativ 51 % a cazurilor legate de NGEU în comparație cu 2023; constată, de asemenea, că daunele estimate aduse intereselor financiare ale UE se ridică la 2,8 miliarde EUR, reprezentând 30 % (comparativ cu 25 % în 2023) din daunele totale estimate care rezultă din toate fraudele legate de cheltuieli la fondurile din partea UE; subliniază că raportarea cazurilor de către instituțiile UE rămâne scăzută, ceea ce ridică noi semne de întrebare cu privire la capacitatea Comisiei de a supraveghea în mod eficace punerea în aplicare a MRR; reamintește că, dintre cele 27 de state membre ale UE, 24 participă în prezent la EPPO;

11. se declară îngrijorat că instrumentele bazate pe performanță care utilizează finanțarea nelegată de costuri se concentrează mai mult pe auditurile sistemelor decât pe controalele privind cheltuielile reale suportate; avertizează că este posibil ca astfel de audituri ale sistemelor să nu dezvăluie problemele subiacente care se pot propaga și pot submina grav buna gestiune financiară a bugetului Uniunii și protecția intereselor financiare ale Uniunii; consideră că, chiar și în cadrul arhitecturii financiare actuale și al modelului actual de execuție a fondurilor UE, sistemele de control ale mai multor state membre au prezentat deficiențe sistemice, făcând imposibile detectarea și prevenirea fraudelor sau a altor nereguli, cum ar fi cazul OPEKEPE din Grecia sau cazurile care implică fonduri de dezvoltare rurală în Slovacia, precum și alte cazuri recente din mai multe state membre, ceea ce demonstrează că este necesară o supraveghere mai strictă la nivelul UE; invită, prin urmare, Comisia să ia măsuri corective decisive, să consolideze procedurile de audit și de acreditare și să se asigure că nu se pot repeta deficiențe sistemice similare, respectând în același timp principiul proporționalității în ceea ce privește obligațiile de raportare și documentare;

12. ia act cu îngrijorare că nici legislația privind instrumentele bazate pe performanță, cum ar fi MRR, și nici propunerile Comisiei pentru

CFM 2028-2034 nu conțin standarde și praguri clare privind situațiile în care sistemele naționale de gestiune și control sunt considerate insuficiente sau nefiabile, ceea ce face ca măsurile corective sau suspendările să fie lăsate la liberă apreciere;

13. subliniază că utilizarea generalizată a finanțării nelegate de costuri impune CCE și autorităților naționale de audit să își adapteze semnificativ activitățile și să treacă la o abordare diferită în materie de audit; avertizează că o astfel de schimbare, fără a asigura pregătirea autorităților de audit, va genera dificultăți semnificative și ar putea crea un decalaj structural în pista de audit, cu consecințe grave atât pentru buna gestiune financiară a bugetului Uniunii, cât și pentru procedura de descărcare de gestiune;

14. regretă pistele de audit incomplete observate de CCE în cadrul instrumentelor bazate pe performanță, cum ar fi MRR, care afectează negativ trasabilitatea și limitează capacitatea Parlamentului și a CCE de a-și exercita controlul;

15. subliniază că dependența puternică de autoritățile naționale și de auditorii externi, fără garanții solide și fără orientări detaliate ale Comisiei, fără asistență tehnică și formare specifică privind metodologia de audit al performanței, riscă să genereze diferențe ce privește calitatea și independența controalelor, expunând astfel UE la riscuri reputaționale; subliniază că sprijinirea autorităților naționale de audit va contribui la îmbunătățirea calității și a coerenței;

16. subliniază că absorbția fondurilor sau plățile nu sunt, prin definiție, un indicator al succesului; regretă că, în cele mai recente modificări ale planurilor naționale de redresare și reziliență, accentul pus pe absorbție a condus la o reducere a nivelului de ambiție preconizat inițial, în special în ceea ce privește reformele;

17. reamintește că organismele de audit din statele membre trebuie să respecte standardele de audit acceptate la nivel internațional; avertizează că nerespectarea acestei obligații subminează fiabilitatea activității lor și prezintă riscuri pentru abordarea bazată pe auditul unic; ia act de constatările repetate ale CCE cu privire la deficiențele anumitor autorități naționale de audit în materie de domeniu de aplicare, calitate, documentare și raportare; subliniază necesitatea unui cadru clar de responsabilități pentru a garanta calitatea și consecvența;

18. subliniază că sistemele informatice și de date fragmentate din statele membre cresc riscul de erori, nereguli, dublă finanțare, întârzieri și raportare inconsecventă; reamintește că, pentru a asigura trasabilitatea deplină a fondurilor UE, Parlamentul a solicitat în repetate rânduri să se introducă, în contextul reformării Regulamentului financiar, un sistem unic, integrat și interoperabil de

informare și monitorizare, care să includă un instrument unic de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor, bazat, printre altele, pe instrumentele și bazele de date existente; regretă, cu toate acestea, refuzul statelor membre de a impune ca utilizarea unui astfel de sistem să fie obligatorie de la începutul următorului CFM; salută eforturile continue ale Comisiei de a dezvolta un astfel de sistem interoperabil, pe baza instrumentului ARACHNE, și îndeamnă toate statele membre să îl utilizeze pe deplin; subliniază că eficacitatea oricărui nou model de finanțare depinde de fiabilitatea și consecvența datelor subiacente și a instrumentelor de monitorizare; subliniază importanța conceperii unui sistem interoperabil care să respecte Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD)[1]; subliniază că un astfel de sistem trebuie să furnizeze informații exacte și în timp util, să reducă la minimum rezultatele fals pozitive și să funcționeze în mod fiabil;

19. subliniază că gestiunea partajată în următorul CFM trebuie să implice autoritățile regionale și locale și părțile interesate, inclusiv în cazul instrumentelor bazate pe performanță, atât în faza de proiectare, de luare a deciziilor și de planificare, cât și în faza de punere în aplicare și de execuție, printr-o abordare bazată pe guvernanța pe mai multe niveluri, pentru a asigura valoarea adăugată pentru UE a proiectelor transfrontaliere și pentru a pune accentul mai degrabă pe rezultate măsurabile decât pe acțiunile realizate;

20. constată că combinarea granturilor și a instrumentelor financiare în cadre bazate pe performanță sporește complexitatea și crește riscurile de dublă finanțare, nereguli, fraudă, supracompensare și lanțuri de responsabilitate care nu sunt solide; subliniază, în special, că, atunci când finanțarea nu este legată de costuri, absența verificării costurilor crește și mai mult riscul de suprapunere între diferitele fluxuri de finanțare și subminează asigurarea bunei gestiuni financiare;

21. subliniază că monitorizarea bazată pe performanță nu reduce neapărat sarcinile administrative, deoarece sistemele de verificare slabe pot crea costuri ascunse fără a crește gradul de asigurare; invită Comisia să raționalizeze indicatorii de performanță, să simplifice modelele de raportare, să elimine cererile de date redundante și să reducă complexitatea inutilă a cererilor de plată; consideră că orice tranziție la utilizarea modelelor de execuție bazate pe performanță necesită consolidarea capacităților la nivelul

---

[1] Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

UE și în statele membre, deoarece nevoile de monitorizare, control și audit în cazul modelelor bazate pe performanță diferă de cele ale instrumentelor bazate pe rambursarea costurilor eligibile;

22. avertizează că, în contextul geopolitic actual și având în vedere presiunea bugetară sporită, utilizarea tot mai frecventă a instrumentelor bazate pe performanță fără a remedia deficiențele identificate în MRR, inclusiv prin consolidarea controlului parlamentar, riscă să schimbe echilibrul instituțional în favoarea puterii discreționare a executivului și să reducă responsabilitatea democratică; insistă că orice model de guvernanță pentru instrumentele bazate pe performanță trebuie să implice Parlamentul și Consiliul în condiții de egalitate; respinge orice propunere de modificare a echilibrului instituțional și de subminare a rolului Parlamentului în calitate de autoritate bugetară și de descărcare de gestiune;

Recomandări pentru consolidarea controlului, transparenței și responsabilității instrumentelor bazate pe performanță

23. consideră că modelul de finanțare nelegată de costuri pentru instrumentele bazate pe performanță nu ar trebui utilizat ca metodă generalizată de execuție sau de rambursare între statele membre și beneficiari, cu excepția beneficiarilor mai mici care implementează proiecte sub anumite praguri financiare, permițând un sistem simplificat de punere în aplicare și menținând, în același timp, un cadru de control solid; subliniază, în special, că proiectele la scară largă și complexe ar trebui să se bazeze în continuare pe costuri, deoarece amploarea, durata și finanțarea lor pe mai multe niveluri necesită o raportare financiară detaliată și date verificabile privind cheltuielile, pentru a asigura o monitorizare adecvată și responsabilitatea; subliniază importanța instituirii unui mecanism pentru recuperări în cazurile în care apar abateri semnificative între estimările costurilor ex ante și verificările ex post, în special atunci când proiectele sunt realizate sub costul estimat inițial; subliniază că astfel de ajustări trebuie să reflecte cheltuielile reale pentru a asigura integritatea financiară, raportul calitate-preț și responsabilitatea; solicită utilizarea continuă și extinsă a sumelor forfetare și a opțiunilor simplificate în materie de costuri, în special pentru investițiile la scară mai mică sau mijlocie, ca instrumente eficace și proporționale de reducere a sarcinilor administrative, de creștere a accesibilității fondurilor pentru beneficiarii mai mici și de menținere a responsabilității și a trasabilității în utilizarea fondurilor Uniunii;

24. insistă că un buget simplificat trebuie să fie totodată un buget transparent; îndeamnă Comisia să asigure accesul public la informațiile procedurale, inclusiv la metodologia de estimare a costurilor, și să ofere Parlamentului acces la costurile estimate ale planurilor de parteneriat naționale și regionale (PPNR);

25. solicită un sistem unificat de responsabilitate care să permită trasabilitatea contribuțiilor de la bugetul UE la proiecte specifice și a beneficiarilor finali reali ai acestora, inclusiv contractanții și subcontractanții, precum și beneficiarii reali; subliniază că este important să se asigure vizibilitatea pentru cetățeni a proiectelor finanțate de UE; subliniază necesitatea de a corela plățile cu îndeplinirea unor jaloane și ținte coerente și clar definite pentru a consolida alinierea dintre reforme și investiții; subliniază importanța introducerii unui sistem de evaluare ex post bazat pe obiectivele realizate de fiecare instrument, astfel cum au fost măsurate prin indicatorii lor de performanță;

26. subliniază că finanțarea din partea Uniunii ar trebui acordată numai pentru măsuri legate direct de proiecte concrete și verificabile, care demonstrează progrese tangibile, rezultate măsurabile, contribuie la obiectivele de politică ale Uniunii și pot fi monitorizate și auditate în mod eficace, inclusiv în ceea ce privește raportul calitate-preț și cerințele de vizibilitate;

27. invită Comisia să se abțină de la introducerea unor metodologii complexe sau speculative de estimare a costurilor, care riscă să submineze transparența și comparabilitatea între statele membre; îndeamnă, în schimb, la dezvoltarea și utilizarea pe scară mai largă a unor opțiuni simplificate armonizate și verificabile în materie de costuri, care să ofere claritate, să reducă sarcinile administrative și să mențină un nivel adecvat de responsabilitate;

28. solicită criterii de conformitate lipsite de ambiguitate, care să permită să se stabilească dacă instrumentele bazate pe performanță au realizat acțiunile sau au dat rezultatele planificate, cu definiții uniforme în toate statele membre;

29. solicită evaluări periodice ale costurilor reale suportate pentru implementarea instrumentelor bazate pe performanță în raport cu estimările costurilor statelor membre, pentru a preveni discrepanțele; consideră că astfel de evaluări ar trebui să declanșeze automat controale și audituri în cazurile în care există diferențe semnificative între costurile reale și cele estimate;

30. insistă că orice utilizare a modelului de finanțare nelegată de costuri trebuie să includă o corelație între cererile de plată și îndeplinirea jaloanelor și a țintelor, pe de o parte, și implementarea proiectelor concrete, pe de altă parte; subliniază că, fără o astfel de corelație, trasabilitatea finanțării din partea Uniunii este grav compromisă;

31. solicită instituirea unui sistem unic, integrat și interoperabil de informare și monitorizare, inclusiv a unui instrument unic de extragere a datelor și de evaluare a riscurilor; solicită ca utilizarea acestui nou sistem interoperabil ar trebui să fie o condiție prealabilă pentru accesarea finanțării din partea Uniunii în următorul CFM;

solicită Comisiei să creeze tablouri de bord accesibile public, care să le permită cetățenilor să evalueze valoarea generată de finanțarea UE; invită Comisia să utilizeze instrumente avansate de analiză a datelor și de inteligență artificială pentru a îmbunătăți monitorizarea, evaluarea și raportarea performanțelor, pentru a reduce volumul de muncă manuală și a simplifica procesul de raportare, precum și pentru a preveni dubla finanțare și alte riscuri pentru protecția intereselor financiare ale UE;

32. cere Comisiei să stabilească și să publice praguri clare pentru măsurile corective, inclusiv privind nivelurile de gravitate, pentru a garanta egalitatea de tratament și aplicarea consecventă;

33. insistă ca atingerea jaloanelor și a țintelor să fie evaluată de către Comisie, ținând seama de datele furnizate de statele membre, și să se urmeze o metodologie transparentă și standardizată, cu un punctaj documentat și o justificare bine explicată pentru orice abatere care depășește pragul legal; solicită ca toate dosarele de evaluare să fie puse la dispoziția Parlamentului și a CCE;

34. cere o mai mare transparență în implementarea instrumentelor bazate pe performanță, solicitând să se facă publice în timp util toate evaluările Comisiei, rapoartele naționale, rezumatele de audit și acțiunile de recuperare, în formate accesibile, comparabile, verificabile și ușor de utilizat, garantându-se că Parlamentul, CCE și cetățenii pot controla utilizarea fondurilor Uniunii; subliniază că accesul la informații ar trebui să urmeze o abordare în cascadă, asigurându-se accesul deplin și nerestricționat în timp real al CCE, dreptul garantat și nerestricționat al Parlamentului de a adresa întrebări și de a solicita informații, precum și accesul adecvat și transparent al cetățenilor în acord cu hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene; reamintește că toate măsurile de transparență trebuie să respecte cerințele de protecție a datelor în temeiul RGPD și al legislației relevante a Uniunii; subliniază că datele publice disponibile trebuie să reflecte cu acuratețe implementarea efectivă și progresele înregistrate de proiecte, mai degrabă decât angajamentele planificate sau plățile efectuate exclusiv pentru îndeplinirea jaloanelor și a țintelor din cadrul planurilor naționale, oferind astfel o imagine reală a rezultatelor obținute pe teren;

35. subliniază că toate bazele de date și sistemele de informații ale Comisiei utilizate pentru colectarea, schimbul și monitorizarea datelor între Comisie și statele membre trebuie să fie accesibile CCE; subliniază că CCE ar trebui să aibă acces direct și prompt la datele originale, astfel cum sunt înregistrate în sisteme, fără modificarea, agregarea sau editarea lor prealabilă de către autoritățile naționale sau serviciile Comisiei; subliniază că un astfel de acces este esențial pentru a asigura independența, fiabilitatea și eficacitatea auditurilor și pentru a susține transparența și responsabilitatea în execuția bugetului Uniunii;

36. solicită îmbunătățirea raportării legate de instrumentele bazate pe performanță pentru a include date la nivel de proiect similare cu cele din cadrul politicii de coeziune, asigurând distribuția geografică a finanțării și a intervențiilor la nivel subnațional;

37. solicită ca pistele de audit să fie îmbunătățite prin solicitarea unei documentări sistematice a etapelor de verificare și prin asigurarea faptului că evidențele sunt complete, accesibile și verificabile atât la nivelul UE, cât și la nivel național;

38. cere Comisiei să instituie garanții solide pentru a asigura o activitate de audit coerentă, independentă și de înaltă calitate în toate statele membre, inclusiv prin orientări metodologice detaliate, asistență tehnică sustenabilă ori de câte ori autoritățile de audit prezintă deficiențe persistente și formare specifică privind standardele de audit al performanței; insistă ca recurgerea la autoritățile naționale și la auditorii externi să fie condiționată de respectarea acestor garanții pentru a preveni variabilitatea legată de calitatea controlului; invită statele membre să instituie garanții pentru a asigura independența autorităților naționale de audit față de organismele politice și administrative responsabile cu gestionarea fondurilor;

39. solicită introducerea de instrumente analitice predictive bazate pe IA, precum și de capacități de învățare automată care să permită auditorilor să efectueze evaluări ale riscurilor în timp real, să identifice anomaliile într-un mod mai eficace și să efectueze audituri privind raportul calitate-preț și analize specifice în cazurile de insuficiențe consecvente identificate de CCE; subliniază că este important să se valorifice instrumentele automatizate de extragere a datelor și IA pentru a identifica anomaliile, evitând, în același timp, obligațiile suplimentare de raportare pentru beneficiarii care respectă normele; reamintește că astfel de tehnologii de IA trebuie utilizate în deplină conformitate cu normele UE privind protecția datelor și sprijinite de o formare cuprinzătoare pentru autoritățile naționale de audit;

40. solicită Comisiei să consolideze garanțiile pentru instrumentele financiare, inclusiv prin plafoane mai stricte pentru comisioanele de gestiune, norme transparente pentru atribuirile directe și controale pentru a preveni dubla finanțare și încălcările normelor privind ajutoarele de stat; solicită ca plafoanele la comisioanele de gestiune, în special pentru atribuirile directe către administratorii de fonduri pentru produse de capital propriu sau cvasicapital, să nu erodeze raportul calitate-preț al sprijinului acordat de Uniune, în special în cazul în care volumul operațiunilor este modest;

41. repetă că este necesar să se crească transparența prin extinderea modelului tabloului de bord al MRR la toate instrumentele bazate pe performanță, să se îmbunătățească punctualitatea și

comparabilitatea raportărilor naționale și să se asigure accesul public, trasabilitatea și responsabilitatea; îndeamnă Comisia să asigure interoperabilitatea deplină a sistemelor de date ale UE și naționale, să reducă intrările manuale, să îmbunătățească calitatea datelor și să permită trasabilitatea în timp real până la nivelul beneficiarilor finali; invită, în acest context, Comisia să se asigure că datele privind destinatarii reali și finali ai finanțării acordate prin instrumente bazate pe performanță, inclusiv contractanții și subcontractanții, sunt disponibile în timp real pentru autoritățile de audit și de descărcare de gestiune, precum și pentru EPPO și Oficiul European de Luptă Antifraudă;

42. insistă ca prerogativele Parlamentului în calitate de legiuitor, autoritate bugetară și autoritate care acordă descărcarea de gestiune să fie respectate pe deplin și ca Parlamentului să i se acorde acces la toate datele necesare pentru a-și exercita funcțiile;

°

° °

43. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.